

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH.

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-IL.
VÁCL. NÁM. 28. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 K I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 K.

ROČNÍK VII.

V PRAZE, V ZÁŘÍ 1925.

ČÍSLO 4.

Dr. V. SVOBODA:

Druhý vědecký sjezd československých právníků v Brně.

Již před válkou bylo všeobecným přesvědčením, že mezinárodní sjezdy vědeckých pracovníků neplní svůj úkol, jaký původně pořadatelům tanul na mysli. Pracovníci jednotlivých národů se ovšem sešli, seznámili se navzájem, navázali styky, ale množství shromážděných, reprezentančních povinností, neklid v jednotlivých sekcích vědeckých atd., nedovolovaly vědecky řešiti jednotlivé problémy tak, jak jest to možno buď v úzkém kroužku neb v odloučenosti pracovny. V sekcích uchvátí mnohdy na úkor skutečného vědeckého, ale nevýmluvného pracovníka vedoucí slovo řečník fulminantní, jehož založení a erudici nelze se skromným, ale opravdu vědeckým duchem srovnávat. Proto snažily se jednotlivé sjezdy o to, aby rozšířena byla diskuse písemná již před sjezdem účastníkům ke studiu předkládaná; taková diskuse vyžaduje důkladné práce předběžné, věcnosti a hloubky a není pak třeba ústní jednání v sekcích nad míru připouštěti a zejména jest tím dána možnost polemické spory zkrátiti.

Jiný však význam mají sjezdy vědeckých pracovníků menších národů zejména těch, kteří světovou válkou dosáhly svého ideálu státní samostatnosti, jako jest národ náš. Československé právníctvo sjezdem chtělo dokumentovati svoji prudkou touhu po upozornění velikých národů na jeho svědomitou práci ve všech oborech právní vědy v samostatném státě a snahu pojistiti našemu národu v tomto ohledu čestné místo mezi ostatními samostatnými národy. Mimoděk přichází na mysl srovnávání prvního vědeckého sjezdu českých právníků roku 1904 v Praze konaného s letošním. První sjezd konal se pod dojmy neukojené touhy po druhé universitě na Moravě, již nám vídeňská vláda neoprávněně odpírala; měl zde býti názorně před oči její postaven fakt, že vědeckých pracovníků jest hojnost a tím vědecká existence druhé university zabezpečena. Myšlenku tu vyjádřil předseda prvního sjezdu prof. Dr. Randa slovy: »Máme tu nadějný kmen a zárodek profesorského sboru pro nezbytnou budoucí universitu moravskou, na kterouž český národ má spravedlivý nárok netoliko počtem obyvatelstva a berní silou, nýbrž i svou

historickou minulostí, svou vzdělaností a eminentní hospodářskou pokročilostí.«

V samostatném státě uskutečněny touhy po moravské universitě a přibyla nám třetí universita v Bratislavě. Tím ovšem mělo pořadatelstvo tohoto druhého sjezdu před světovým forem veřejnosti jistě větší zodpovědnost. Že pořadatelstvo této zodpovědnosti bylo si vědomo, jest svědectvím řada (25) otázek k řešení předkládaných téměř ze všech oborů právní vědy. Počet jistě úctyhodný, ovšem, že každá otázka nezajímala účastníky stejně, jak patrně z vědeckých prací sjezdu písemně předložených; ano na některé otázky vůbec ani předběžné práce nedošly. Vědecký sjezd německých právníků rozpočtený na stejnou dobu zabýval se pouze osmi otázkami. Z jednání samého nestrannému pozorovateli bylo jasno, že v tomto směru nemají se síly sjezdové přepínati a že i zde má platiti rozumná ekonomie s časem. Nejvíce interessu účastníci projevíli na otázkách praktických, na t. zv. rejstříkové hypotéce jako nezbytném doplňku práva zástavního, na otázce vyhánění plodu a jeho trestnosti, na otázkách, jež týkají se homosexuality. Jest patrné, že převahu na jednání měli právníci praktičtí, kteří setkávají se denně ve své praxi s podobnými případy a každý snaží svědomitě a s ohledem na nazírání na tyto otázky v jiných kulturních státech je řešiti.

Samostatný stát má však také povinnost svoji právo tvornou činnost aneb alespoň interess projevíti zejména v právu mezinárodním. Naše ústava dále jistě zasluhuje pozornosti na fóru evropském. Při tvoření ústav jsme ukázali schopnost upravit si svoji domácnost samostatně. V prvém směru neprojevil druhý sjezd zájmu na řešení některé z palčivých mezinárodních otázek a v druhém směru nutno konstatovati nápadnou neúčast osvědčených vědeckých pracovníků z pražské university. Naše pozitivní veřejné právo ústavní a jeho problémy zasluhují účásti našich nejlepších hlav.

Tentokráté upuštěno bylo také od slavnostní přednášky, jakou měl první sjezd. Vzpomínáme na skvělou řeč prof. Dra Bráfa: »Věda národohospodářská na počátku XX. století,« jež byla důstojným zakončením prvního dne sjezdového jednání a dovedla upoutati všechny účastníky bez rozdílu.

O sociálním a hospodářském problému speciálně mše, zejména o našem národním hospodářství vůbec se nejednalo, ačkoliv právě zde československé právníctvo mělo by ukázati, že má dostatek zájmu jak o praxi tak

o teorii a že dovede v těchto směrech najít intimní styk se skutečným životem a jeho problémy hospodářskými a sociálními. V tomto směru zabýval se německý sjezd právníky otázkou jednotné kodifikace pracovního práva a to jak za účasti universitních profesorů tak právnických praktiků z oboru průmyslového a zabýval se také otázkou práva mezinárodního.

Druhý vědecký sjezd československých právníků vykonal jistě svůj úkol velmi dobře. Radost z práce v samostatném státě, snaha podati účastníkům co nejvíce a povzbuditi k další svědomité práci v oboru právních věd, byly vedoucími myšlenkami pořadatelů. Stav právníků snad po duchovenstvu nejčetnější ovládá skutečně celý náš veřejný život. Kodifikace právních zásad, jejich výklad a použití jest dílem právníků nejrůznějších oborů a proto jest pochopitelný zájem časopisů všech politických směrů o sjezd a jeho výsledky. Proto také právníci jsou povinni práci svoji přísněji kritizovati nežli snad tak činí stavy jiné. Z poznání chyb upravíme si cestu k práci dokonalejší a proto po ukončení druhého zdražlého sjezdu přejeme si s obětavým předsevzetím p. Drem Vážným v brzkou třetího, který by se zabýval některými palčivými otázkami jak z práva mezinárodního, tak ústavního, sociálního a národního hospodářství.

Notář Dr. EM. LISKA:

Dávky za úřední úkony ve věcech správních.

Dne 22. července 1925 bylo vydáno prováděcí nařízení ze dne 18. června 1925 čís. 163 Sb. z. a n. k zákonu ze dne 3. dubna 1925 čís. 53 Sb. z. a n. o dávkách za úřední úkony ve věcech správních (dávkové řady).

K nařízení tomu připojeny jsou dávkové řady, jež obsahují jednak všeobecné sazby, jednak zvláštní sazby pro jednotlivá odvětví správní; pro obory, pro něž hořejším prováděcím nařízením dávkové řady vydány nebyly, budou vydány později.

Tyto dávky budou se ve věcech správních vybírat vedle státních kolkových poplatků a to za úřední úkony, pokud se staly podstatně v zájmu soukromém, jakož i za udělení oprávnění a poskytnutí výhod.

V oboru ministerstva spravedlnosti byly zavedeny tyto dávky:

1. za advokátní a notářskou zkoušku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 400 Kč,
2. za osvědčení o tuzemském právu od 50 do 1000 Kč,
3. za osvědčení o právu platném v cizině k žádosti stran anebo k žádosti soudu v zájmu stran od 100 do 5000 Kč,
4. za vysvědčení o potvrzení vzájemnosti ve firemních věcech od 25 do 500 Kč,
5. za vyjádření vydaná k žádosti stran o zaručené vzájemnosti od 25 do 500 Kč,
6. za vyjádření o rozsahu exterritoriality od 25 do 500 Kč,
7. za ustanovení notářského substituta na žádost substituovaného notáře 50 Kč a
8. za ustanovení stálým znalcem nebo tlumočnickem od 50 do 1000 Kč.

Nás notáře budou zajímat z dávek těch hlavně dvě, totiž za notářskou zkoušku a za ustanovení notářského substituta na žádost substituovaného notáře.

Dávku první vyměří vrchní zemský soud v Praze

aneb v Brně, u něhož se notářská zkouška bude konati, dávku druhou sborový soud první stolice, který jest povolán náměstkem notáře ustanoviti.

Ježto se jedná v obou těchto případech o dávky s pevnou sazbou, musí býti zpravidla zaplaceny dříve, než se ukončí příslušný úřední úkon, tedy před termínem ke složení notářské zkoušky určeným, případně před ustanovením substituta.

Podle § 5. prováděcího nařízení mohou kandidáti notářství, není-li nebezpečí pro vymáhání dávky, k zaplacení jejímu povoleny býti lhůty proti placení 7% úroků z prodlení.

Kandidát notářství, který by bez zkrácení nutné výživy potřebné pro sebe a svou rodinu nemohl dávku za notářskou zkoušku zaplatiti, může na základě kolku prostého vysvědčení vydaného obecním úřadem žadatelova bydliště a příslušným okresním politickým úřadem potvrzeného, od dávky té býti osvobozen.

O žádosti té rozhodne vrchní zemský soud, který je příslušný k vyměření dávky.

Pokud se týče zaplacení obou hořejších dávek, vyžve soud k vyměření dávky příslušnou stranu, aby dávku do tří dnů zaplatila a přiloží jí k tomu účelu zvláštní vyplněný šekový vplatný lístek s obálkou svou adresou vyplněnou.

Strana zaplatí pak u poštovního úřadu vyměřenou dávku a odevzdá tam zároveň zmíněnou obálku, ve které pak poštovní úřad úřadu v adrese vyznačenému zašle čtvrtý díl vkladního listu, tak zvané »navěští« jako doklad o zaplacení dávky. Straně zůstane pak poštovním úřadem oddělená stvrzenka o zaplacení dávky.

V případech, kdy se jedná o rychlé vyřízení žádosti o ustanovení substituta, lze zaplatiti dávku u příslušného sborového soudu první stolice hotově na průkaz blokovým útržkem.

Ježto účinnost hořejšího prováděcího nařízení počala dnem vyhlášení, to jest 22. července t. r., bude třeba ve všech případech, kdy na žádost notářovu substitut po 21. červenci 1925 byl ustanoven, vybrati dávku dodatečně.

Ustanovení notářského substituta podléhá dávce 50 Kč jen tehdy, stalo-li se na žádost substituovaného notáře; nebyl-li však substitut ustanoven na žádost notářovu, nýbrž k návrhu notářské komory, na příklad notáři suspendovanému aneb pro notářství úmrtím uprázdněné a pod., pak ustanovení substituta hořejší dávce nepodléhá.

Účinnost hořejšího prováděcího nařízení pomine koncem roku 1926.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Likvidatoři společenstva jsou oprávněni rozvrhnouti schodek podle bilanční passivity mezi členy a požadovati od nich na vyrovnání jeho příplatek v mezích členského ručení bez zavedení soudního rozvrhového řízení a bez předchozího zpeněžení veškerého majetku družstevního.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 1. dubna 1925 Rv. I. 154/25. Zemský soud civ. v Praze Ck XIXa. 333/24.)

Důvody III. stolice:

Dovolatelka vytýká, že likvidatoři nejsou oprávněni doplatky požadovati dříve, než se zpeněží celý majetek družstva, ježto by jinak šlo nikoli o likvidaci, nýbrž o požadování příspěvků za tím účelem, aby zaplacený byly dluhy družstva, přičemž by jmění družstva zůstalo neztenceno. Na družstvo není